מאור עינים — וילך

במסכת סוטה לא אוכל עוד לצאת ולבא מלמד שנסתמו ממנו מעינות החכמה עיין שם ולהבין מאי זה לשון לצאת ולבא אם הוא על דברי תורה דנודע כי הצדיק שהולך ממדריגה למדריגה אינו יכול לבא למדריגה גבוה מהראשונה כי אם שיפול תחלה ממדריגתו הקדומה ולצאת ממנה לגמרי ואז אחר כך על ידי שיאחז צדיק דרכו בתוקף חוזק התקשרותו ממקום נפילתו לבא למדריגה גבוה יותר מהקדום והטעם לזה כי יתרון אור מן החושך כי מן בחי' חשכות יבא ליתרון אור כי בחי' העדר צריך להיות קודם להוי' כמו בבריאת העולם שהוצרך להיות מקודם תהו ובוהו ובונה עולמות ומחריבן ואחר כך היתה הויות העולמות וכמו כן בהאמור גם כן. ונודע כי מ"ט שערי בינה נמסרו למשה חוץ מאחד שנאמר (תהלים ח', ו') ותחסרהו מעט מאלהים וגו' הכוונה שהשיג את מ"ט שערי בינה שאפשר לנבראים להשיג משם ולמעלה אי אפשר לשום נברא להשיג מחמת ששער הנו"ן הוא עצם אלהותו של אין סוף ב"ה שאי אפשר בשום פנים להשיגו אפילו מלאכי מעלה כמ"ש איה מקום כבודו ולפי זה השיג משה רבינו ע"ה כל מה שאפשר להשיג לנברא ולא הניח דבר מכל מה שאפשר להשיג לנברא ולא הניח דבר מכל מה שאפשר להשיג ובודאי בשעת הליכתו כשהיה הולך ממדריגה למדריגה קודם שבא למדריגה זו שאין למעלה הימנו בודאי היה מוכרח לצאת ממדריגתו הקדומה בבחי' נפילה האמור ואחר כך עלה יותר כאמור. וזהו שאמר קודם הסתלקות מן העולם לא אוכל עוד לצאת ולבא כי עד עכשיו הוצרכתי תמיד לצאת מדרגא הקודמת ולבא למדריגה יותר גבוה עד שעליתי למדריגה הגבוה שאני כהיום בה שאי אפשר לעלות ולהשיג לפנים ממנה שהיא סתימא דכל סתימין כאמור וזהו שנסתמו מעינות החכמה והבן:

שם בענין הנ"ל מלמד שהיה משה מת מוטל בכנפי שכינה ומלאכי השרת אומרים צדקת ה' עשה וגו' והקב"ה מאי אומר מי יקום לי וגו' סמליון אומר וימת שם משה עבד ה' ספרא רבא דישראל. להבין ענין ההספד שאמר ספרא רבא דישראל:

דנודע ממה שמבואר אצלנו במקום אחר שיש ששים רבוא אותיות לתורה וכל איש ישראל שורש נשמתו יש לה אחיזה באותיות התורה שיש לו אות אחת שנגד בחינתו בהתורה ואם יפסיק ח"ו את עצמו מן התורה אזי חסר אות אחת מן התורה וצריך לתקן הקלקול לעשות תורה שלימה ונודע כי כל התורה באותיותיה כל הששים רבוא כלולין בתחלה ועד סוף כי כל אות ואות כלול מכל התורה לכך אם חסר מן התורה אפילו אות א' פסולה לטעם זה כי כל אות א' כלול מכל התורה. למשל בקומת אדם הגשמי אם יארע לו כאב ח"ו באחד מאבריו מרגישים כל האברים מחמת כללותיהם ואחדותן אחד בחבירו כמו כן באלף אלפי הבדלות בקומה רוחניות שהיא התורה מחמת אחדותן שהוא אחדות א' כל אות ממנה כלול מכולה ומי שאוחז באחת אוחז בכולה ואם לאו ח"ו מקלקל בכולה וצריך לתקן על ידי הדבור והלב שהוא חרטה, מלשון חרט אנוש, לשוב בתשובה להשיב

האות שנגד בחי' נשמתו הכלול מכל התורה למקומו. ועל שם כך נקראים החכמים סופרים, ע"י שסופרים אותיות התורה לבל יחסר ממנה אפילו אות אחת שמשם שורש חיותן בכדי שתהא קיימת בשלימותה כאמור מאחר שהיא כללות כאמור וע"ש זה אמרו בגמ' שסופרין האותיות שיהיו קיימים כאמור ובזה הן מקושרים בהתורה ובבורא ב"ה כי אורייתא וקב"ה חד מאחר שאין מופסקים ח"ו משורשם שהוא התורה. וכ"ז על ידי שקיבל משה התורה ונתנה לישראל ולימד אותם דעת זה האיך שיהיו מקושרים בהתורה ולכן נקרא ספרא רבא דישראל שכל עיקר דעת זה יצא על ידו והוא לימד דעת והשכל את כל ישראל שיהיו בבחינת סופרים כאמור ונמצא שהוא ראוי לקרותו בשם ספרא רבא דישראל על ידי שממנו יצא דעת זה. וכמאמרינו על מ"ש במשנה דאבות במעשה דרבי יוסי שפגע בו אדם אחד ונתן לו שלום וכו' אמר לי רבי מאיזה מקום אתה. אמרתי לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני. דהכונה הוא שאמר לו האדם אמור לי מאיזה מדריגה אתה באיזה בחי' אתה עובד את ה' ואמר לו מעיר וכו' ושל סופרים כו' שהוא בחי' האמור לעיל ואמר לו רצונך שתדור עמנו במקומינו להשפיל עצמך למדרגתינו להעלותינו גם כן לזו המדריגה האמור ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב שאספיק לך כל צורכך בכסף וזהב והשיב לו אם אתה וכו' איני דר אלא במקום תורה כנ"ל שהיא בחי' סופרים הנ"ל שהוא מקום תורה שלא להפסיק את עצמו ח"ו מן אותיות התורה שיהיה הכללות שלימה כי הצדיקים כל חללי דעלמא הוא אצלם כמאמרינו על מ"ש כל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו וכו' הכונה הוא כי לכך העולם ניזון בזכותו ממש מחמת שהוא במדריגה שדי לו בקב חרובים מערב שבת לע"ש שיש לו מדת הסתפקות והוא בחינת צדיק יסוד עולם שמעבר השפע לכל העולם על ידי והוא מייחד שמים וארץ כאמור אצלנו במקום אחר והוא דר במקום תורה והבן: